

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.48.2024.6.9

Poznań, 8 kwietnia 2025 r.

Pani
Katarzyna Zych
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Złotowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	Kontrola w trybie zwykłym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49), zwanej dalej „ustawą”, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 395), zwanego dalej „rozporządzeniem” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477). Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą. Zakres kontroli obejmował organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarty w upoważnieniu Wojewody Wielkopolskiego z 25 listopada 2024 r., znak: KN-II.0030.357.2024.1. Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.
Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie z siedzibą pod adresem: Aleja Piasta 32, 77-400 Złotów, w dalszej części dokumentu określane także w skrócie: „PCPR”, „Organizatorem”, „Centrum” lub „Jednostką”.
Kontroler/ Kontrolerzy	Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie: - Grzegorz Przymus – starszy specjalista, jako kierownik zespołu kontrolującego, - Jarosław Szymański – inspektor wojewódzki. Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Czynności kontrolne w siedzibie PCPR przeprowadzone były w dniach od 27 do 29 listopada 2024 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Zych, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.

(akta kontroli: str. 1 - 14)

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia od Pani Katarzyny Zych - Dyrektora PCPR,
- pozyskano pisemne oświadczenia od Kierownika zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, upoważnionej do czynności kontrolnych, zwanej dalej także „Kierownikiem”,
- przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji wybranych osób zatrudnionych w ww. Jednostce,
- poddano analizie zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonano analizy dokumentacji wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- zweryfikowano dokumentację prowadzoną przez PCPR dla wybranej rodziny zastępczej zawodowej, wybranej rodziny zastępczej niezawodowej, wybranej rodziny zastępczej spokrewnionej oraz rodzinnym domu dziecka, a także wybranych dzieci przebywających w tych rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane przez PCPR.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Jednostki w obszarze objętym kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

Podczas kontroli ustalono, że PCPR działa na podstawie Statutu, przyjętego uchwałą nr II/XV/88/2012 Rady Powiatu Złotowskiego z dnia 18 stycznia 2012 r., w sprawie uchwalenia Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, zmienionego uchwałą nr VI/108/2012 z dnia 21 lutego 2012 r.

Tryb pracy, organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres działania komórek organizacyjnych określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, przyjęty uchwałą nr 178/719/2014 Zarząd Powiatu Złotowskiego z dnia 10 kwietnia 2014 r.

Analiza ww. Regulaminu Organizacyjnego Jednostki wykazała, że w jej strukturze wyodrębniono „Zespół do spraw pieczy zastępczej” (zwany dalej „Zespołem”). Powyższe zatem jest **niezgodne z art. 76 ust. 2 ww. ustawy**. Analiza zadań Zespołu, określonych w § 12 Regulaminu Organizacyjnego pozwala stwierdzić, że poza zadaniami ustawowo przypisanymi organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, Zespół ten wykonuje zadania przypisane ww. ustawą powiatowemu centrum pomocy rodzinie, bądź zadania te mogą być przypisane zarówno pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej, a więc nie są odpowiednio dookreślone (§ 12 pkt 4, 5, 6, 22, 23 oraz pkt 26). Przepis art. 76 ust. 2 ww. ustawy wyraźnie wskazuje,

że w sytuacji, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone powiatowe centrum pomocy rodzinie, to w jego strukturze „*tworzy się zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej*”. Zatem łączenie zadań przypisanych ustawowo organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej z zadaniami powiatowego centrum pomocy rodzinie i utworzenie Zespołu, który zajmuje się zadaniami zarówno z obszaru rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, jest niezgodne z ww. ustawą, gdyż nie powoduje skutecznego wyodrębnienia w strukturze PCPR zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej. W ślad za powyższymi ustaleniami należy wskazać, że Kierownik posługuje się również błędną pieczęcią stanowiskową, tj. „Kierownik ds. pieczy zastępczej”. Ponadto stwierdzono, że w analizowanym Regulaminie nie uwzględniono zadań wprowadzonych nowelizacjami, co również należy dostosować do obecnie obowiązujących przepisów.

(akta kontroli: str. 15-57)

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Złotowskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, wyznaczone Zarządzeniem Nr 47/2011 Starosty Powiatu Złotowskiego z dnia 6 września 2011 r., co jest **zgodne z art. 76 ust. 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 58)

Podczas czynności kontrolnych przedłożono:

- „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Złotowskim na lata 2021-2023” przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Złotowie Nr XXIX/209/ 2021 z dnia 24 lutego 2021 r.,
- „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Złotowskim na lata 2024-2026” przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Złotowie Nr LXX/456/2024 z dnia 27 marca 2024 r.

Pierwszy program nie obowiązywał zatem w okresie od 1 stycznia do 23 lutego 2021 r., natomiast drugi program nie obowiązywał w okresie od 1 stycznia do 26 marca 2024 r. Brak obowiązywania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej we wskazanych okresach, jest **niezgodny z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy**. W obydwu analizowanych dokumentach zawarto szeroką diagnozę i podsumowanie obowiązywania poprzednich programów, cele przyjmowanych programów oraz limity rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

(akta kontroli: str. 59-141)

Podczas kontroli, weryfikacji poddano treść oraz sposób prowadzenia rejestru o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. Jak ustalono, Dyrektor została upoważniona przez Starostę Złotowskiego do prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w ust. 1 ww. ustawy, co było zgodne z art. 46 ust. 5 ww. ustawy w związku z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 2140). Ww. rejestr zawierał wszystkie wskazane przez ustawodawcę obszary, co było zgodne z art. 46 ust. 2 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r., jednak jak ustalono nie był przesyłany do sądu każdorazowo, gdy została dokonana

w nim zmiana, a jedynie 3 razy w 2023 r. i 2 razy w 2024 r. Pełny rejestr powinien być przekazywany do sądu każdorazowo, gdy została dokonana w nim zmiana. Ponadto Dyrektor w oświadczeniu wskazała, że Rejestr był przekazywany do Sądu osobiście, jednak bez potwierdzenia odbioru, co uniemożliwiało weryfikację dopełnienia tego obowiązku. W związku z powyższym, ww. Rejestr (za okres kontroli) został przedstawiony inspektorom do wglądu podczas czynności kontrolnych w Jednostce. Działanie kontrolowanej Jednostki było zatem niezgodne z art. 46 ust. 4 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140). Jednakże w związku z wejściem w życie, na podstawie art. 38d ww. ustawy, z dniem 15 stycznia 2025 r. Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej, odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

(akta kontroli: str. 142-154)

Weryfikacja w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym

Podczas kontroli Centrum analizie poddano wypełnienie obowiązku weryfikacji Dyrektora i osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, którą na podstawie art. 2 ust. 3 ww. ustawy jest PCPR i wolontariuszy oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka, w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Przepis art. 7b wszedł w życie z dniem 1 lutego 2023 r., na mocy ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 2140) i zaczął obowiązywać wszystkie osoby, które zostały zatrudnione lub rozpoczęły współpracę z jednostką wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej po 1 lutego 2023 r., a obowiązek weryfikacji spoczął na pracodawcy. Przepisy przejściowe wprowadziły obowiązek weryfikacji osób zatrudnionych lub współpracujących z ww. jednostką przed 1 lutego 2023 r. i wyznaczyły, w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw, termin na tę weryfikację do 31 lipca 2023 r.

Dyrektor PCPR dokonała ww. weryfikacji wszystkich osób zatrudnionych przed 1 lutego 2023 r. w przejściowym terminie, ale nie wszystkie osoby, które zatrudniono po 1 lutego 2023 r., zostały zweryfikowane ww. Rejestrze przed przystąpieniem do pracy. Weryfikacja następowała po zatrudnieniu pracownika, co zostało przedstawione przez Jednostkę kontrolowaną w protokole przygotowanym na potrzeby kontroli. Ponadto Dyrektor nie zweryfikowała wolontariuszy, których wykaz dołączono do akt.

Z kolei Dyrektor PCPR została zweryfikowana w ww. Rejestrze, jednakże weryfikacji nie dokonał jej pracodawca, tj. Starosta Złotowski, lecz Jednostka, którą kieruje.

Dyrektor zweryfikowała prawidłowo kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka a także rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinny dom dziecka. Działanie Jednostki było **niezgodne z art. 7b ww. ustawy oraz art. 22 ust. 2 ustawy z dnia**

Kwalifikacje kadry

W okresie kontroli Dyrektorem PCPR była Pani Katarzyna Zych, której kwalifikacje zostały pozytywnie zweryfikowane w 2022 r., w ramach postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod znakiem: PS-III.9421.14.2022.4.

Jak ustalono, w okresie kontroli PCPR zatrudniał 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Dwóch koordynatorów zatrudnionych było od 1 lutego 2023 do 31 grudnia 2023 r., natomiast jeden zatrudniony był na stanowisku koordynatora od 1 marca 2022 do 23 stycznia 2023 r. (obecnie jest zatrudniony jako specjalista pracy z rodziną). Ww. osoby posiadały odpowiednie kwalifikacje do sprawowania funkcji koordynatorów, **zgodne z art. 78 ust. 1 ww. ustawy**.

W tym miejscu należy podkreślić, że na pierwszy dzień kontroli w PCPR nie był zatrudniony żaden koordynator, a wszystkie zadania koordynatora realizowane były przez przedstawicieli Organizatora. Jak przedstawiła w wyjaśnieniach Dyrektor: *„Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie nie zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na odmienną organizację pracy. Rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz dyrektorzy placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego, a także dzieci oraz usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej z terenu powiatu złotowskiego objęci są wsparciem Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w imieniu którego działają specjaliści pracy z rodziną, pedagog, psycholog oraz pracownik socjalny i kierownik zespołu do spraw pieczy zastępczej”*.

Według przedłożonego przez Dyrektora na potrzeby kontroli „Wykazu pracowników (..)” zatrudniano: Kierownika zespołu do spraw pieczy zastępczej, 3 specjalistów pracy z rodziną, pedagoga, 2 psychologów (w tym psychologa wydającego opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, którego kwalifikacje były **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy**) oraz 2 pracowników socjalnych. Wszystkie ww. osoby zatrudnione były w wymiarze pełnego etatu. W Centrum na umowę zlecenie zatrudniony był również radca prawny. Ponadto w ramach realizowanego projektu i umów o świadczenie usług, PCPR korzysta z dodatkowego wsparcia psychologa, seksuologa, fizjoterapeuty, doradcy zawodowego, dietetyka, neurologa, 2 logopedów, psychiatry i 2 pedagogów, w zróżnicowanym wymiarze godzin.

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora oraz przedłożonej dokumentacji, w okresie kontroli ze wsparcia osób do pomocy korzystały 2 rodzinne domy dziecka, 4 rodziny zawodowe, w tym rodzina zawodowa specjalistyczna. Działanie Jednostki było zatem **zgodne z art. 57 ust. 1a i 2 ww. ustawy**.

Piecznia zastępcza w Powiecie

Podczas kontroli ustalono, że na terenie Powiatu Złotowskiego, wg stanu na 27 listopada 2024 r., funkcjonowały 102 rodziny zastępcze i 2 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 191 dzieci i osób pełnoletnich, w tym w:

- 2 rodzinnych domach dziecka, w których przebywało łącznie 16 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 6 rodzinach zawodowych, w tym 2 rodzinach zawodowych specjalistycznych, w których przebywało łącznie 25 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 34 rodzinach niezawodowych, w których przebywało łącznie 60 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 62 rodzinach spokrewnionych, w których przebywało łącznie 90 dzieci i pełnoletnich wychowanków.

Podczas kontroli ustalono, iż przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na pierwszy dzień kontroli występowały u 2 rodzin niezawodowych oraz u 3 rodzin zastępczych zawodowych (w tym w 2 rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych). Zaznaczyć należy, iż kolejne dzieci umieszczano w tych rodzinach, przekraczając ustawowy limit, a następne umieszczane dzieci nie były spokrewnione z dziećmi przebywającymi w ww. rodzinach. Ponadto nie zawsze umieszczenie odbywało się za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (Organizatora - ze względu na brak koordynatorów), co stanowi **niezgodność z art. 53 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 292-349)

Na terenie Powiatu Złotowskiego w rodzinnej pieczy zastępczej według stanu na 27 listopada 2024 r. przebywało 30 dzieci z następujących powiatów:

- powiat zielonogórski (woj. lubuskie) – 2 dzieci, w tym jedno w rodzinie spokrewnionej oraz 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- Miasto Wrocław (woj. dolnośląskie) – 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej,
- powiat gryfiński (woj. zachodniopomorskie) – 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej,
- powiat pilski – 2 dzieci w rodzinach niezawodowych, 2 dzieci w rodzinie spokrewnionej,
- powiat czarnkowsko-trzciński – 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej,
- powiat szczeciński (woj. zachodniopomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej, 2 dzieci w rodzinie zawodowej specjalistycznej i 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej,
- Miasto Szczecin (woj. zachodniopomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- powiat słupski (woj. pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- Miasto Chorzów (woj. śląskie) – 1 dziecko w rodzinie zawodowej,
- Miasto Poznań – 1 dziecko w rodzinie zawodowej i 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- Miasto Zielona Góra (woj. lubuskie) – 1 dziecko w rodzinie zawodowej,
- Miasto Gdańsk (woj. pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie zawodowej,
- powiat świecki (woj. kujawsko-pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- Miasto Konin – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
- powiat tucholski (woj. kujawsko-pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,

- powiat sępoleński (woj. kujawsko-pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej,
 - Miasto Chełm (woj. lubelskie) – 2 dzieci w rodzinie spokrewnionej,
 - powiat kołobrzeski (woj. zachodniopomorskie) – 3 dzieci w rodzinie niezawodowej.
- Ponadto na terenie Powiatu Złotowskiego w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 1 dziecko cudzoziemskie.

(akta kontroli: str. 253-291)

Według stanu na 27 listopada 2024 r., 24 dzieci pozostających w pieczy z Powiatu Złotowskiego umieszczonych było w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Zestawienie powiatów umieszczenia przedstawia się następująco:

- Miasto Bydgoszcz – 2 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej (XXX),
 - powiat pilski – 3 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych (XXX), 3 oraz 2 rodzeństwa w rodzinach zastępczych niezawodowych (niespokrewnione, wskazane przez Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu Filia w Pile),
 - powiat poznański – 2 rodzeństwa w rodzinie zastępczej niezawodowej (niespokrewnionej, wskazanej przez Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu Filia w Pile),
 - powiat wołomiński (woj. mazowieckie) – 1 dziecko w spokrewnionej rodzinie zastępczej (XXX),
 - powiat pyrzycki (woj. zachodniopomorskie) – 3 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
 - powiat sępoleński (woj. kujawsko-pomorskie) – 3 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej (XXX),
 - powiat bytowski (woj. pomorskie) – 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej (XXX),
 - chodziecki – 1 dziecko w rodzinie niezawodowej (XXX),
 - powiat wągrowiecki – 2 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej (niespokrewnionej, w związku z przeprowadzką rodziny poza teren powiatu złotowskiego),
 - powiat miński (woj. mazowiecki) – 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej (pierwotnie umieszczone w placówce opiekuńczo wychowawczej na terenie innego powiatu z powodu braku miejsc w pieczy na terenie powiatu złotowskiego. Po likwidacji placówki pozostało w rodzinie zastępczej zawodowej stanowiącej przez byłą Dyrektor ww. Placówki).
- Jak wynika z wyjaśnień przedstawionych przez Dyrektora większość ww. dzieci została umieszczona u swoich krewnych lub powinowatych, tj. w rodzinach niezawodowych i rodzinach spokrewnionych.

(akta kontroli: str. 352-355)

Umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem złotowskim, jak i dzieci spoza powiatu złotowskiego na jego terenie, nastąpiły na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji i było **zgodne z art. 191 ust. 1 i 5 ww. ustawy.**

Podczas kontroli poddano również analizie zadanie Dyrektora PCPR dotyczące współpracy z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub ta została im ograniczona. Ustalono, że Dyrektor współpracowała z właściwymi sądami, m.in. poprzez kierowanie do sądu wniosków i wydawanie opinii, co było **zgodne z art. 182 ust. 4 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 352-355, 358-365)

Jak wynika z przedłożonego oświadczenia, w okresie kontroli Dyrektor występowała 40 razy (25 razy w 2023 r. i 15 razy w 2024 r.), z wnioskami do właściwego sądu, o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, celem uregulowania jego sytuacji prawnej, wraz z uzasadnieniami, co było **zgodne z art. 47 ust. 7 ww. ustawy**.

Jak ustalono w okresie kontroli, Dyrektor występowała z 29 wnioskami o przyznanie świadczenia alimentacyjnego, w tym 13 wniosków w 2023 r. i 16 wniosków w 2024 r., co było **zgodne z art. 38 ust. 2 ww. ustawy**.

Analizie poddano obowiązek wynikający z art. 47 ust. 6 ww. ustawy, dotyczący informowania sądu o ustaniu przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Jak wynika z oświadczenia Dyrektora PCPR, w okresie objętym kontrolą stwierdzono 19 przypadków ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, o czym został poinformowany odpowiedni sąd. Powyższe było **zgodne z art. 47 ust. 6 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 253-291)

Centrum gromadzi diagnozy psychofizyczne dzieci, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnozy psychofizyczne są przygotowywane przez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie. Diagnozy zawierają analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym uwzględniają analizę rozwoju dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływ tego kryzysu na rozwój dziecka, a także relacji dziecka z bliskimi osobami. Równolegle prowadzona na terenie powiatu kontrola w XXX pod znakiem: PS-III.431.51.2024.4.1 oraz w XXX pod znakiem: PS-III.431.50.2024.4.1 ujawniły, że diagnozy przekazywane przez Organizatora nie zawierają wskazań dotyczących pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia, co było **niezgodne z art. 38a ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy w zw. z § 14 ww. rozporządzenia**. Dodatkowo diagnozy zawierają wskazania dotyczące przygotowania dziecka do umieszczenia w rodzinie przysposabiającej, które nie mają umocowania w § 14 ust. 4 ww. rozporządzenia.

Przedłożone 27 listopada 2024 r. diagnozy zawierały podpis specjalisty (psychologa), ale nie zawierały potwierdzenia odbioru przez rodzinę, bądź potwierdzenia przekazania ww. dokumentów rodzinie. W toku dalszych czynności, 24 stycznia 2025 r., przedłożono te same diagnozy, które w przekazanej formie posiadały podpis potwierdzający ich odbiór przez rodziny. Powyższe może wskazywać, że dokumentacja była uzupełniana podczas czynności kontrolnych i na potrzeby kontroli była modyfikowana, co podważa jej autentyczność. Pojawia się więc uzasadniona wątpliwość, że dokumenty nie odzwierciedlały stanu faktycznego oraz budziły wątpliwości w zakresie wiarygodności prowadzonej dokumentacji. Przedstawianie inspektorom takich dokumentów, potwierdzonych za zgodność z oryginałem jako dokumentów funkcjonujących w Jednostce jest działaniem **sprzecznym z art. 197a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 370-513)

Na terenie powiatu złotowskiego funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego pod nazwą: PROMYK Placówka Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego w Zakrzewie, z liczbą 8 miejsc, w której na pierwszy dzień kontroli przebywało 9 dzieci, w tym 2 dzieci ukraińskich poza limitem miejsc,
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego pod nazwą: SZCZĘŚLIWA TRZYNASTKA Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Typu Rodzinnego w Okonku, z liczbą 8 miejsc, w której na pierwszy dzień kontroli przebywało 9 dzieci, w tym 1 dziecko za zgodą Wojewody Wielkopolskiego,
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Zaczarowany Domek”, z liczbą 14 miejsc socjalizacyjnych, w której na pierwszy dzień kontroli łącznie przebywało 15 wychowanków, w tym 1 dziecko za zgodą Wojewody Wielkopolskiego,
4. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dzwoneczek”, z liczbą 14 miejsc socjalizacyjnych, w której na pierwszy dzień kontroli łącznie przebywało 12 wychowanków.

(akta kontroli: str. 356, 479-513)

Analiza dokumentacji wykazała, że w okresie kontroli do ww. Placówek przyjęto 17 wychowanków i wydano 17 skierowań, w tym:

1. Do PROMYK Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego w Zakrzewie skierowano i przyjęto 4 wychowanków,
2. Do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Zaczarowany Domek” w Jastrowiu skierowano i przyjęto 4 wychowanków,
3. Do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Dzwoneczek” w Jastrowiu skierowano i przyjęto 9 wychowanków. Jednakże w przypadku dwóch skierowań data umieszczenia jest wcześniejsza niż data wydania skierowania. Ponadto zapis występujący we wszystkich wydawanych skierowaniach: *„Termin umieszczenia wyznaczam do dnia...”* jest uwarunkowany tym, że nie zawsze możliwe jest umieszczenie dziecka w danym dniu (dziecko przebywa w MOS lub MOW, nie zawsze jest dostępne pod wskazanym adresem), wprowadza w błąd i powoduje, że skierowanie jest nieprecyzyjne i niejednoznaczne. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że *„Data umieszczenia dziecka w pieczy to data wystawienia skierowania.”* Powyższe było zatem **niezgodne § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia.**

Wskazać również należy, że wszystkie wydane skierowania w okresie kontroli posiadają podpis Dyrektora PCPR z upoważnienia Starosty Złotowskiego, jednakże wydawanie skierowań jest zadaniem realizowanym przez powiat za pośrednictwem PCPR, a więc powyższe stanowi, **niezgodność z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy.**

W przypadku braku miejsc w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu PCPR zwracał się do innych powiatów o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo – wychowawczej, co było **zgodne z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia.** Jak ustalono w pieczy instytucjonalnej poza powiatem złotowskim umieszczonych było 9 wychowanków, z terenu powiatu złotowskiego.

W tym miejscu należy także zaznaczyć, że w okresie kontroli dochodziło do rozdzielania rodzeństw, których główną przyczyną był brak miejsc w pieczy zastępczej na terenie powiatu złotowskiego. Jak wynika z oświadczenia przygotowanego na potrzeby kontroli przez Kierownika oraz Panią Dyrektora, kontrolowana Jednostka nie posiada dokumentów potwierdzających rozdzielanie rodzeństw, tj. nie odbyło się żadne spotkanie interdyscyplinarne, bądź inne spotkanie specjalistów, które byłoby protokołowane i udokumentowane. Nie jest zatem jednoznaczne, kto ostatecznie decydował o rozdzielaniu tych rodzeństw i czy faktycznie działania te były zasadne. Zauważyć należy, że prawo dziecka do wychowania w rodzinie nie dotyczy jedynie rodziców dzieci, ale także ich rodzeństwa oraz innych osób spokrewnionych i spowinowaconych, z którymi dziecko ma bliskie więzi. W tym miejscu należy podkreślić, że rozdzielanie rodzeństwa bez wskazań merytorycznych **jest sprzeczne z art. 4 pkt 1 i 4 w zw. z art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn. zm.)**. Wyjaśnienia dot. rozdzielania rodzeństw zostało włączone do akt kontroli.

(akta kontroli: str. 514-515)

Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, wynikających z art. 76 ust. 4 ww. ustawy

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Centrum prowadziło stały nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Działania obejmowały promocję pieczy zastępczej i pozwalały na pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Na terenie instytucji i podmiotów z powiatu złotowskiego rozpowszechniano ulotki oraz plakaty. Miejsca i instytucje, na terenie których prowadzono promocję to m.in.: spółdzielnia mieszkaniowa, ośrodki pomocy społecznej, urzędy miast i gmin, placówki oświatowe, medyczne oraz kulturalne. Centrum udostępniało na swojej stronie internetowej i na profilu w mediach społecznościowych informacje na temat naboru na rodziny zastępcze. Ponadto ogłoszenia o naborze trafiały do prasy lokalnej. Centrum prowadziło także nabór w środowisku poprzez udział, organizację i współorganizowanie wydarzeń promujących pieczę. W działania zaangażowano parafie z terenu powiatu złotowskiego, do których skierowano list intencyjny z apelem o potrzebie tworzenia nowych rodzin zastępczych oraz informację na temat stałego naboru kandydatów. Promowanie pieczy i poszukiwanie kandydatów na rodziny zastępcze realizowali także Dyrektor i pracownicy Centrum podczas posiedzeń komisji stałych Rady Powiatu Złotowskiego, Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz spotkań roboczych z udziałem przedstawicieli samorządów.

Działanie Jednostki w tym obszarze było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 516-523)

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Centrum regulowało Zarządzenie nr 7/2017 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedury tworzenia rodzin zastępczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie. Po jego wygaśnięciu kwalifikowanie kandydatów reguluje Zarządzenie Dyrektora Centrum nr 3/2023 z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia procedury kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz powołania Zespołu ds. kwalifikowania kandydatów.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 8 kandydatów, którzy zadeklarowali gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w okresie kontroli i poddano analizie ich teczki osobowe.

W analizowanych dokumentach kandydatów znaleziono zapis, że dają oni rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, co było **zgodne art. 42 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy**. Ponadto Centrum zweryfikowało wszystkich kandydatów, że nie są i nie byli oni pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie była im ograniczona, ani zawieszona, co było **zgodne art. 42 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy**.

Ponadto kandydaci wypełniali obowiązek alimentacyjny oraz nie mieli ograniczonej zdolności do czynności prawnych, co było **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy**, oraz byli zdolni do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co było **zgodne art. 42 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy**.

Centrum zweryfikowało także, że kandydaci przebywali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co było **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy** oraz pod kątem zapewnienia odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych umożliwiających dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, co było **zgodne art. 42 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy**.

Weryfikowano także to, że kandydaci nie figurowali w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Było to **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 8 i art. 42 ust. 2 ww. ustawy**.

Analizie poddano dokumentację 8 kandydatów. Wobec 2 kandydatów procedura została wszczęta przed nowelizacją ww. ustawy z 1 lutego 2023 r. W dokumentacji tych kandydatów zabrakło wstępnej akceptacji Organizatora wymaganej art. 43 sprzed nowelizacji. Ponieważ dotyczyło to realizacji przepisu już nieobowiązującego odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego.

6 z 8 kandydatów złożyło wnioski po nowelizacji ustawy 1 lutego 2023 r. W przypadku 2 osób Organizator nie przeprowadził wstępnej kwalifikacji, ponieważ byli to kandydaci na rodzinę spokrewnioną. Spośród pozostałych kandydatów w 1 przypadku, pomimo braku wniosku o wstępną kwalifikację, Organizator przeprowadził wstępną kwalifikację. Brak wniosku kandydata był **niezgodny z art. 43 ust. 1 ww. ustawy**, natomiast przeprowadzenie wstępnej

kwalifikacji, zakończonej informacją czy jest ona pozytywna czy negatywna, było **zgodne z art. 43 ust. 2 ww. ustawy.**

2 kandydatów, którzy przystąpili do wstępnej kwalifikacji przed nowelizacją ww. ustawy odbyło szkolenie, natomiast w przypadku wstępnej kwalifikacji kandydatów, którzy przechodzili procedurę po nowelizacji ww. ustawy 2 złożyło a 2 nie złożyło wniosku na szkolenie. Ponadto u jednego kandydata brakowało skierowania na szkolenie wydanego przez Organizatora, co było **niezgodne z art. 43 ust. 7 ww. ustawy.**

PCPR organizował szkolenia dla kandydatów, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 7, co było **zgodne art. 43 ust. 8 ww. ustawy.**

W okresie kontroli kandydaci otrzymywali zaświadczenia kwalifikacyjne na podstawie art. 45 ww. ustawy, lecz wydanie zaświadczenia nie zawsze poprzedzało złożenie wniosku przez kandydata, co było **niezgodne z art. 45 ust. 1 ww. ustawy.**

W przypadku kandydatów składających wnioski wspólnie, zaświadczenia kwalifikacyjne były wydawane dla każdego kandydata osobno. **Zaświadczenia kwalifikacyjne były jednak niezgodne ze wzorem z załącznika zarówno do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 272, poz. 1609) w zw. z art. 48 ww. ustawy (dla zaświadczeń wydanych przed 29 września 2023 r.), jak i do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2052) dla zaświadczeń wydanych po 29 września 2023 r.**

(akta kontroli: str. 524-598, 653-1044)

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Centrum organizowało szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny dom dziecka. W okresie kontroli szkolenia oparte były na programie: *„Program szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, Dyrektorów Rodzinnych Domów Dziecka oraz Dyrektorów Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Typu Rodzinnego”* zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Nr 14/2019/RZ. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją z 10 maja 2024 r. Nr 13/2024/RZ zatwierdził przygotowany przez Centrum program szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Z oświadczenia Dyrektor Centrum wynika, że w 2023 r. 16 osób wzięło udział w szkoleniu dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową, a 4 osoby w szkoleniu dla rodzin zawodowych. W 2024 r. szkolenie przeprowadzono dla 10 kandydatów (4 na rodzinę niezawodową oraz 6 na zawodową rodzinę zastępczą).

Powyższe działania były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 599-611)

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka

Kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym Centrum zapewniało badania psychologiczne. Badania te przeprowadzał zatrudniony przez Centrum psycholog posiadający kwalifikacje zgodne z art. 42 ust. 5 lit. b ww. ustawy. Diagnoza psychologiczna pozwalała ocenić predyspozycje osobowościowe i motywację bazując na wywiadzie i obserwacji, ale przede wszystkim na metodach takich jak test osobowości, skale oceny rodziny i postaw rodzicielskich, czy kwestionariuszach kompetencji społecznych i komunikacji małżeńskiej.

Działania Jednostki w tym zakresie były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 612-617)

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

W okresie objętym kontrolą Organizator nie zorganizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego z uwagi na brak wniosków o przeszkolenie w tym zakresie.

(akta kontroli: str. 618)

6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Podczas kontroli ustalono, że powyższe zadanie było realizowane przez kontrolowaną Jednostkę. Dyrektor w oświadczeniu przedłożyła tabelaryczne zestawienie szkoleń i warsztatów. Zagadnienia szkoleniowe ukierunkowane były głównie na podnoszenie kompetencji wychowanych, m. in. radzenia sobie z problemami dzieci oraz młodzieży, rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży. Zajęcia prowadzone były przez specjalistę pracy z rodziną, psychologa i pedagoga z ramienia PCPR, a także wspierane przez innych specjalistów, w tym m.in. seksuologa. Kontrolowana Jednostka organizowała również dwie edycje „Szkół dla rodziców” oraz kurs „Nowoczesne gospodarstwo domowe”, na których omawiane były zagadnienia ekonomiczne, kulinarne, ogrodnicze, psychospołeczne oraz zajęcia manualne. Zorganizowano również kurs „Pierwszej pomocy przedmedycznej”.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że ww. zadanie było realizowane, **zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 5 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 619-652)

7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Organizator zapewniał pomoc oraz wsparcie osobom sprawującym pieczę zastępczą, w ramach rodzin pomocowych. Powyższe znalazło

potwierdzenie w przedstawionej przez Jednostkę dokumentacji i było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 6 ww. ustawy**.

Jak wskazała Dyrektor w oświadczeniu, PCPR „*zapewnia również dodatkowe wsparcie (dzięki pozyskanym sponsorom) w postaci np. pomocy materialnej w organizacji świąt Bożego Narodzenia, przekazania materiałów remontowo – budowlanych, prezentów dla dzieci w rodzinach, które ze względu na ciężką sytuację finansową/ życiową potrzebują wsparcia*”.

Jednocześnie Dyrektor odniosła się do kwestii działalności grup wsparcia wskazując, że obecnie ww. spotkania odbywają się od 26 lutego 2024 r., „*z częstotliwością jednego spotkania w miesiącu, zgodnie z wolą uczestniczek*”. W okresie kontroli odbyło się łącznie 7 spotkań grup wsparcia, wszystkie w 2024 r. W 2023 r. nie odnotowano działalności grup wsparcia.

(akta kontroli: str. 1045-1068)

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora: „*praca wolontariuszy na potrzeby Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej organizowana jest zgodnie z zapisem ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności organizacji pożytku publicznego i o wolontariacie. W odpowiedzi na zgłoszenia rodzin zastępczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie nawiązało współpracę z (...) XXX (...), którego uczniowie udzielają korepetycji dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych na terenie powiatu złotowskiego*”. Do ww. wyjaśnień Dyrektor dołączyła przykładową dokumentację potwierdzającą realizację ww. zadania, która została dołączona do akt kontroli.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że ww. zadanie było realizowane **zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 7 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1069-1075)

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi

Jak ustalono, Organizator w okresie objętym kontrolą realizował ww. zadanie, współpracując m.in. z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Powyższe znalazło potwierdzenie w analizowanej dokumentacji i było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 8 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1076-1084)

10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że Jednostka zapewniała rodzinom zastępczym i umieszczonym w nich dzieciom, dostęp do poradnictwa i terapii. Jak przekazała w wyjaśnieniach Dyrektor, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne oraz rodzinne udzielane było w miarę zgłaszanych

potrzeb, najczęściej podczas wizyt w miejscu zamieszkania rodzin lub w siedzibie PCPR. Pomoc psychologiczna była dostosowana do indywidualnych potrzeb rodziny lub dziecka. Podczas konsultacji psycholog stosował psychoedukację i udzielał wsparcia dzieciom i dorosłym. Omawiane trudności dotyczyły głównie problemów wychowawczych, trudności w zachowaniu, kryzysów psychicznych, braku akceptacji, niskiej samooceny, trudności w relacjach oraz depresji. Psycholog wspólnie z osobami pracującymi z rodzinami zastępczymi z ramienia Organizatora uczestniczył w wyjazdach do miejsca zamieszkania rodzin zastępczych, udzielając porad i wsparcia. Z uwagi na duże zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną w roku 2023 zatrudniono drugiego psychologa.

Pomoc w formie poradnictwa socjalnego realizowana była przez pracowników socjalnych, w szczególności poprzez udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów osób i rodzin, wsparcie w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych instytucji państwowych, samorządowych i organizacji pozarządowych, udzielanie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, również w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto specjalista pracy z rodziną, zatrudniony w PCPR, świadczył usługi w zakresie nieodpłatnej terapii w nurcie Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach. Poradnictwo pedagogiczne świadczone było przez pedagoga PCPR od lipca 2023 r. Z porad specjalisty korzystały dzieci przebywające w pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, a także rodzice biologiczni.

Wskazać również należy, że w ramach realizacji projektu pt. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie pilskim” PCPR nawiązał współpracę z podmiotami świadczącymi specjalistyczne poradnictwo, w trym: dietetykiem, seksuologiem, doradcą zawodowym, logopedą, psychiatrą, neurologiem, fizjoterapeutą oraz dodatkowo z psychologiem i pedagogiem. Powyższe działania znalazły potwierdzenie w analizowanej dokumentacji i były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 9 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1085-1086)

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Jak ustalono w okresie kontroli PCPR zatrudniał radcę prawnego. Radca prawny udzielał informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Jak wynika z oświadczenia Dyrektora, z porad radcy prawnego korzystali także pracownicy współpracujący z rodzinami zastępczymi, w celu zabezpieczenia ich interesu prawnego. do wyjaśnień załączono przykładową dokumentację potwierdzającą realizację zadania.

Jednocześnie Dyrektor w oświadczeniu wskazała, że jeden z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego znajduje się na terenie kontrolowanej Jednostki, przez co obejmuje swoim wsparciem znaczną część rodzin zastępczych.

Mając powyższe na uwadze, działania Jednostki były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 10 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1087-1089)

12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Jak przekazała w oświadczeniu Dyrektor, w okresie objętym kontrolą, tj.: „W 2023 r. przeprowadzono 456 ocen sytuacji dziecka. W 2024 r. przeprowadzono 403 oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej”.

Prawidłowość dokonywania oceny sytuacji dziecka przez Organizatora zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji 14 dzieci z różnych form pieczy zastępczej, tj. umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych, w tym w zawodowej specjalistycznej oraz rodzinnym domu dziecka. Na potrzeby kontroli dzieci oznaczono symbolami: „a”, „b”, „c”, „d”, „e”, „f”, „g”, „h”, „i”, „j”, „k”, „l”, „ł” i „m”. Jak ustalono, Organizator na potrzeby dokonywania oceny, posługiwał się dokumentem o nazwie: „*Protokół z posiedzenia Zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka*”, przy czym wskazać należy, że nazwa „Zespół” ma zastosowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej (art. 135 ww. ustawy). Należy zatem dostosować treść formularzy do obowiązujących przepisów i stosować precyzyjne nazwy wskazane przez ustawodawcę. Jak ustalono podczas kontroli i co potwierdziły również przedstawione przez Dyrektora Centrum wyjaśnienia, w przypadku ocen dzieci „a”, „b” z 13 kwietnia 2023 r. i 19 września 2023 r. nie były one przeprowadzane w celu modyfikacji planu pomocy dziecku, co było **niezgodne z art. 129 pkt 3 ww. ustawy**. Zapisy w nich zawarte nie przedstawiały propozycji modyfikacji planu. Stanowiły jedynie wyszczególnienie działań podejmowanych przez rodzinę zastępczą oraz Organizatora i nie skutkowały zmianami w planie pomocy dziecku. Mając na uwadze powyższe nie można uznać, aby ocena sytuacji dziecka była dokonywana w celu modyfikacji planu pomocy dziecku

Jak ustalono oceny dokonywał Organizator, w osobie Dyrektora PCPR lub kierownika Zespołu ds. pieczy zastępczej (legitymującej się stosowym upoważnieniem włączonym do akt kontroli). W tym miejscu wskazać jednak należy, że pomimo podpisu Organizatora pod oceną, nie zawsze jego podpis widniał w analizowanych „*Listach obecności z posiedzeń ...*”, stanowiących integralną część Protokołów, jako ich załącznik. W ocenie z 21 listopada 2024 r., 21 maja 2024 r., 5 grudnia 2024 r. dot. dziecka „e”, czy 12 czerwca 2024 r. dot. dziecka „k”, widnieją co prawda podpisy Dyrektora pod oceną, ale brakuje tych podpisów na *Listach obecności* (w miejscu przeznaczonym na podpis Dyrektora). W analizowanych przypadkach widnieją jednak podpisy Kierownika zespołu do spraw pieczy zastępczej, upoważnionego do dokonywania oceny dziecka. Powyższe budzi wątpliwości co do obecności Dyrektora podczas oceny. Tożsame przypadki odnotowano również w pozostałych analizowanych dokumentach, będących przedmiotem kontroli. Dalsza analiza pozwala stwierdzić, że w ww. przypadkach oprócz braku podpisów Dyrektora, odnotowano również brak podpisów pedagoga, np. u dziecka „k”. Pedagog w ww. przypadkach pełni rolę przedstawiciela Organizatora, zamiast koordynatora. Wskazać należy, że pedagog nie może występować w dwóch rolach na raz, stąd brak podpisu w wyznaczonym miejscu. Natomiast w przypadku dzieci „a”, „b”, „c”, „h”, „i”, „j” i „ł” brak jest podpisu pedagoga, mimo iż nie występuje on wówczas jako przedstawiciel Organizatora za koordynatora. W ocenach wychowanka „d” i „e” z 5 grudnia 2024 r. stwierdzono również brak podpisu psychologa, podobnie w przypadku dziecka „h” i „l”. Jednocześnie wskazać należy, że w ocenie z 5 września 2023 r. dot. dziecka „d” i „e” brak jest podpisu przedstawiciela Organizatora za koordynatora. W miejscu na podpis asystenta rodziny w większości

przypadków pozostawiono puste miejsce bez podpisu, bez wskazania przyczyny nieobecności (jeśli taka miała miejsce). Jednocześnie w przypadku dzieci „i” i „j” brakuje podpisu asystenta rodziny pod wszystkimi analizowanymi ocenami, pomimo iż rodzina była objęta jego wsparciem. Wskazać należy, że Organizator umożliwiał udział zdalny w ocenach, jednak fakt uczestniczenia zdalnego nie był odnotowywany wprost na liście obecności, za każdym razem. W większości analizowanych przypadków na *Listach obecności*, obok wymienionych osób, które miałyby brać udział w ocenie (obligatoryjnych), brakuje podpisów, bądź wskazania przyczyn ich nieobecności, lub ich udziału zdalnego (gdy taki miał miejsce). Powyższe było zatem **niezgodne art. 130 ust. 1 ww. ustawy**.

Jak wynika z oświadczenia Kierownika Jednostki: *„Każdorazowe posiedzenie w sprawie oceny sytuacji dziecka poprzedza wizyta osoby wskazanej do pracy z rodziną zastępczą w środowisku, celem wysłuchania dziecka i przekazania rodzinie kwestionariusza Samooceny rodziny, w którym zawarte są informacje na temat funkcjonowania dziecka i jego aktualnych potrzeb w ocenie rodziny zastępczej”*.

Jak ustalono, w badanym okresie zachowano obligatoryjny termin dokonania oceny sytuacji dziecka. Ww. ocena przeprowadzana była w miarę potrzeb, a przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, natomiast w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, co było **zgodne z art. 131 ust. 1 ww. ustawy**.

Analizie poddano również obowiązek Organizatora dot. formułowania na piśmie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywania jej do właściwego sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. Jak ustalono jedynie w przypadku dziecka „t” częściowo dopełniono tego obowiązku, przysyłając wyciąg z protokołu zawierający informację o zasadności pobytu dziecka do odpowiedniego ośrodka adopcyjnego. W pozostałych analizowanych przypadkach stwierdzono, że po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, Organizator przysyłał do właściwego sądu cały *„Protokół z Posiedzenia”*, w którym wyszczególniano ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka. Wskazać również należy, że zdarzały się sytuacje, że opinia o dziecku (zawarta w protokole) była przekazywana do sądu z kilkutygodniowym odstępem czasu w stosunku do daty dokonania oceny. Tak długa zwłoka może doprowadzić do wprowadzenia sądu w błąd, gdyż ustalona podczas oceny sytuacja dziecka mogła ulec zmianie.

Ustalenia kontrolne potwierdziły, że we wszystkich analizowanych ocenach sytuacji dziecka (jeżeli wiek i stopień dojrzałości na to pozwalały) widniała informacja, że wysłuchano dziecko i uwzględniono jego zdanie przy dokonywaniu oceny, co było **zgodne z art. 4a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1099-2010, 2367)

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci przebywających w pieczy Centrum prowadziło działalność diagnostyczno-konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji

rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych pieczę. Działalność tą w imieniu Organizatora prowadzili dwaj psycholodzy, którzy pracowali z rodzinami wykorzystując metodę wywiadu, obserwacji, analizy dokumentacji oraz metody kwestionariuszowe takie jak: skale oceny rodziny, skale postaw rodzicielskich, inwentarz stresu rodzicielskiego, czy kwestionariusz pomiaru depresji.

Centrum zatrudniało na etacie pedagoga, który także realizuje zadania Organizatora wobec rodzin. Pedagog łączył więc zadania swoje i specjalisty pracy z rodzinami. Wpływało to znacząco na realizację jego zadań jako pedagoga. W dokumentacji rodzin, jak i kandydatów na rodziny znajdują się opinie pedagogiczne podpisane przez pracowników Organizatora zatrudnionych na innych stanowiskach, oraz samą Dyrektora Centrum. Realizacja zadań pedagoga przez innych pracowników Organizatora, w tym przez Dyrektora Centrum, oraz łączenie funkcji pedagoga z innymi zadaniami Organizatora powoduje, że zadanie realizowano w niepełnym zakresie, co było **niezgodne z art. 76 ust. 4 pkt 12 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1094-1095, 619-652)

14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją badania psychologiczne dla kandydatów w okresie kontroli prowadził psycholog zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Centrum zatrudniało dwóch psychologów, ale tylko jeden z nich wydawał opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, ponieważ posiadał kwalifikacje zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy.

Pomimo że PCPR zatrudniało pedagoga to nie u wszystkich kandydatów przeprowadzał on badania pedagogiczne. W dokumentacji dwóch kandydatów stwierdzono, że badanie to przeprowadził inny pracownik Organizatora tj. specjalista pracy z rodziną, a w drugim sam Organizator w osobie Dyrektora Centrum. Takie łączenie funkcji i zadań powoduje, że nie można uznać, aby zadanie było realizowane w pełnym zakresie. Powyższe było zatem **niezgodne z art. 76 ust. 4 pkt 13 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str.1096-1098, 619-652)

15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Jak ustalono podczas kontroli, Organizator realizował ww. zadanie w okresie współpracy, m.in. poprzez konsultacje świadczone przez psychologów, pedagoga oraz innych specjalistów, zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej np. w ramach działalności grup wsparcia oraz przeprowadzania szkoleń i warsztatów.

Powyższe było zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 14 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2011)

16. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

PCPR obecnie nie zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast osoby zatrudnione w PCPR realizujące zadania Organizatora miały zapewnione szkolenia podnoszące ich kwalifikacje.

(akta kontroli: str. 2012-2016, 2093-2130)

17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy

W ramach realizacji powyższego zadania przedstawiono dokumenty zawierające sprawozdania pn.: „*Sprawozdanie z realizacji ustawy wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2022*” oraz „*Sprawozdanie z realizacji ustawy wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2023*”. Jednakże do ww. sprawozdań nie załączono żadnych potwierdzeń przedstawienia ich Staroście Złotowskiemu i Radzie Powiatu Złotowskiego, a jedynie wyciągi z posiedzenia Rady Powiatu Złotowskiego z 28 lutego 2023 r. oraz 27 marca 2024 r. Pomimo, iż w treści ww. sprawozdań, tj. we *Wstępie*, pojawia się właściwa podstawa prawna, tj. art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy, dotyczący obowiązku nałożonego przez ustawodawcę na Organizatora w tym zakresie, ww. sprawozdań nie można uznać za właściwe. W swojej treści nie są one sprawozdaniami sensu stricto z efektów pracy Organizatora, gdyż odnoszą się m.in. do pieczy instytucjonalnej oraz zadań PCPR w ramach art. 182 ust. 5 ww. ustawy. Sama ustawa rozróżnia sprawozdania i w związku z tym należałoby wyodrębnić w ww. sprawozdaniach z całościowej działalności PCPR część dotyczącą efektów pracy Organizatora i przedstawiać je zarówno Staroście jak i Radzie Powiatu, w taki sposób, aby każdoroczne przedłożenie sprawozdania nie budziło wątpliwości. Powyższe działania były zatem **niezgodne z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2017-2062)

18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Organizator przekazywał do ośrodka adopcyjnego informacje oraz dokumentację dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Ustalono, że PCPR współpracuje z Wielkopolskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Pile, do którego w kontrolowanym okresie, zgłoszono 33 dzieci (19 w 2023 roku i 14 w 2024 roku). Powyższe znalazło potwierdzenie w przedstawionej przez kontrolowaną Jednostkę dokumentacji i było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 16 oraz z art. 139a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2063-2079)

19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku

Jak wynika z oświadczenia Dyrektora: „w okresie kontroli wpłynęły dwa wnioski z informacją o terminie czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi”. Jak ustalono było to w czasie od 3 sierpnia 2023 r. do 10 sierpnia 2023 r. oraz 12 lipca 2024 do 22 lipca 2024 r., wówczas opieka nad dziećmi z rodziny zastępczej zawodowej została powierzona rodzinie pomocowej.

Z rodzinami pomocowymi zawierano wówczas umowy, a czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie przekraczał 2 miesięcy. Powyższe znalazło potwierdzenie w przedłożonej podczas kontroli dokumentacji i było **zgodne z art. 75 oraz art. 76 ust. 4 pkt 17 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 2080-2087)

20. Wspieranie dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w sporządzeniu planu pomocy dziecku oraz przy dokonywaniu okresowych ocen sytuacji dziecka

Podczas kontroli Dyrektor Centrum przedłożyła oświadczenie, z którego wynika, że wspiera dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego z terenu powiatu złotowskiego poprzez: „*wspólne ustalanie podstawowych celów dokonywanej oceny sytuacji dziecka (...), oraz wspólną analizę elementów obligatoryjnych oceny sytuacji dziecka oraz innej dokumentacji pod kątem zapisów ustawowych (...).* Przy czym, jak wynika z kontroli równoległe prowadzonych w XXX, jak i XXX, plany pomocy dziecku oraz oceny sytuacji dziecka w Placówkach nie były realizowane prawidłowo. Wskazuje to na brak prawidłowego wsparcia Placówek w tym zakresie przez Organizatora, co było **niezgodne z art. 139 ww. ustawy.**

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

W okresie kontroli Centrum, zatrudniało trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Dwóch z nich zatrudniano w okresie od 1 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., a jednego do 23 stycznia 2023 r. Po tym czasie Centrum nie zatrudniało koordynatorów, a pracę z rodzinami od 1 stycznia 2024 r. prowadzą specjaliści pracy z rodziną.

Dwóm osobom zatrudnionym na stanowisku koordynatorów do 31 grudnia 2023 r. nie przedłużono umowy o pracę. W przypadku koordynatora zatrudnionego do 23 stycznia 2023 r. dokonano zmiany stanowiska pracy na specjalistę pracy z rodziną w wymiarze 1 etatu i ta forma zatrudnienia obowiązywała w okresie kontroli.

Po zmianie warunków zatrudnienia, pracownika nie obowiązywały limity 15 rodzin mogących pozostawać pod jego opieką, wynikające z art. 77 ust. 4 ww. ustawy. Ponadto na stanowisko koordynatorów, którzy zakończyli zatrudnienie w 2023 r. nie zatrudniono nowych osób. Zadania koordynatorów przejęli inni pracownicy Organizatora, a realny czas przeznaczony na pracę z rodziną uległ zmniejszeniu ze względu na konieczność wykonywania w ramach 1 etatu również innych zadań wskazanych przez Organizatora.

Analizowana dokumentacja wskazywała, że 4 specjalistów pracy z rodziną, 2 pedagogów, 2 psychologów, kierownik zespołu ds. pieczy oraz pracownik socjalny łączyli swoją funkcję z innymi zadaniami, co przy braku zatrudnienia na stanowisku koordynatora powoduje, że w stosunku do wszystkich rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje Organizator. Pracownicy realizując zadania występują w kilku rolach: np. specjalista pracy z rodziną realizuje rolę pedagoga – czyli z jednej strony wchodzi w rolę oceniająco-kontrolną wobec rodzin a z drugiej realizuje funkcję wspierającą wobec rodziny.

Jednocześnie z analizy dokonanej powyżej, według stanu na 27 listopada 2024 r., w powiecie funkcjonowały 102 rodziny zastępcze i 2 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie

191 dzieci i osób pełnoletnich. Taka liczba dzieci i rodzin przy złożoności zadań spoczywających na Organizatorze i jego pracownikach powoduje, że niemożliwe lub niezwykle utrudnione było zachowanie odpowiedniej jakości pracy z dzieckiem i rodziną.

Podczas czynności kontrolnych Dyrektor przedłożyła wykaz rodzin objętych wsparciem koordynatorów w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., kiedy byli zatrudnieni. Zgodnie z tym wykazem koordynatorzy obejmowali wsparciem 47 rodzin, a pozostałe były objęte wsparciem pracowników organizatora.

Dyrektor przedłożyła również wykaz rodzin objętych opieką Organizatora od 1 stycznia 2024 r., z którego wynika, że 8 pracowników Organizatora obejmowało wsparciem odpowiednio:

- Kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej – 4 rodziny zastępcze,
- Specjalista pracy z rodziną – 21 rodzin zastępczych,
- Pracownik socjalny: 33 rodziny zastępcze,
- Psycholog: 2 rodziny zastępcze,
- Pedagog: 17 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka,
- Specjalista pracy z rodziną: 24 rodziny zastępcze i 1 rodzinny dom dziecka,
- Psycholog: 2 rodziny zastępcze,
- Specjalista pracy z rodziną: 25 rodzin zastępczych.

Liczba rodzin i rodzinnych domów dziecka zgodnie z przedłożonym wykazem waha się od 2 do 33. Tym samym łączna liczba rodzin u 5 pracowników organizatora przekracza limit rodzin przewidziany dla koordynatora tj. 15. 4 pracowników organizator dopuścił do pracy z ponad 20 rodzinami a w jednym przypadku rodzin było ponad 30. Prowadzi to do uzasadnionej obawy nadmiernego przeciążenia pracowników oraz obniżenia jakości pracy kosztem jej ilości.

Praca w rodzinach dokumentowana była m.in. poprzez prowadzenie „*kart wizyty w miejscu zamieszkania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej*”. Karty pracy prowadził zarówno specjalista pracy z rodziną, pracownik socjalny, psycholog, pedagog jak i kierownik zespołu. Analiza przedłożonych kart wskazuje, że wymiennosc funkcji i zadań była powszechna i prowadziła do pomieszania ról a jednocześnie nie sprzyjała prowadzeniu właściwej pracy z rodziną.

Jednocześnie, zgodnie z art. 77 ust. 1 ww. ustawy, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka były w 2023 r. objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wsparcie koordynatora rodziny otrzymywały po złożeniu wniosku. Wnioski takie rodziny składały w roku 2023, a od roku 2024, w wyniku zmiany struktury zatrudnienia Centrum, wsparciem koordynatora nie były objęte. Miejsce koordynatorów zajęli przedstawiciele Organizatora. Jak oświadczyła Dyrektor Centrum „*w przypadku zmiany koordynatora (...) na innego pracownika (...) rodziny objęte jego wsparciem były o tym fakcie informowane podczas bezpośrednich rozmów, a ponadto „na okoliczność zmiany koordynatora oraz procesu informowania rodzin nie sporządzono odrębnych notatek*”. Wobec powyższego rodziny, które na wniosek zostały objęte wsparciem koordynatora bez udokumentowanego ewentualnego wycofania wniosku powinny być nadal takim wsparciem objęte. Udzielenie tej formy wsparcia nie zależy od swobodnego uznania Organizatora, a od złożenia wniosku przez rodzinę.

Brak wyznaczenia koordynatorów od 2024 r. rodzinom, które złożyły wcześniej wnioski a ich nie wycofały, było **niezgodne z art. 77 ust. 1 ww. ustawy**.

Wykazana powyżej niewystarczająca jakość pracy, skutkująca stwierdzeniem wyżej opisanych nieprawidłowości, m.in. powiązana z łączeniem ról i wymiennością funkcji, stanowi **naruszenie art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 2087-2209)

1) Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej

Działania koordynatorów w 2023 r. sprawdzono analizując karty spotkań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodziną zastępczą. Analiza tych kart wskazuje, że koordynatorzy sporządzali je na okoliczność okresowych ocen dzieci, tuż przed tymi ocenami. Jednocześnie, po zmianie formy zatrudnienia i przy braku koordynatorów ten schemat działania realizowali w 2024 roku pracownicy Organizatora. Karty pracy prowadzone przez specjalistów czy pedagogów także były sporządzane na okoliczność oceny dzieci, a jak oświadczyła Pani Dyrektor: *„Wizyty w rodzinach zastępczych odbywają się regularnie. W sytuacjach, które wymagają dodatkowego wsparcia, wizyty odbywają się częściej, (...) W przypadku trudnych emocjonalnie sytuacji organizujemy wsparcie specjalistyczne, np. psychologiczne”*.

Taka realizacja zadania, tj. udzielanie wsparcia tylko w sytuacjach trudnych wskazuje na okazjonalny charakter takiej pomocy. Powyższe działanie Jednostki budzi wątpliwości co do pełnej realizacji zadania i było **niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 1 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

2) Przygotowanie we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku

Prawidłowość przygotowywania planów pomocy dziecku zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oznaczonych na potrzeby kontroli literami: „a”, „b”, „c”, „d”, „e”, „f”, „g”, „h”, „i”, „j”, „k”, „l”, „ł” i „m”. Kontrola wykazała, że plany pomocy dziecku, a następnie ich modyfikacje, były sporządzane każdorazowo po ocenie sytuacji dziecka. Pod planem (sporządzanym po raz pierwszy) widniał podpis osoby sporządzającej dany plan pomocy dziecku. Pojawiała się również adnotacja o osobach, które brały udział w przygotowaniu ww. planu, czyli rodzina zastępcza, asystent rodziny oraz dziecko, co potwierdzane miało być podpisem ww. osób. Jednakże, mimo iż w „pierwszym” planie widniały podpisy ww. osób, to jednak brakowało np. adnotacji o braku podpisu dziecka, np. z powodu jego wieku bądź stopnia dojrzałości uniemożliwiającego jego dokonanie. Jednocześnie w tym miejscu wskazać należy, że w przypadku dziecka „e”, wymaganie od niespełna 7-letniego dziecka podpisu potwierdzającego *„zapoznanie, współtworzenie”* ww. dokumentu budzi wątpliwości, co do rozumienia przez to dziecko treści w nich zawartych. W większości analizowanych przypadków brakowało podpisów asystenta pod modyfikacjami kolejnych planów pomocy danego dziecka, mimo że rodzina była objęta wsparciem asystenta rodziny, tak jak np. w przypadku dzieci „e” i „f”. W analizowanych modyfikacjach u ww. dzieci, miejsce na podpis asystenta pod modyfikacjami było pozostawione puste, nie było również informacji o przyczynach braku podpisu. Wskazać również należy, że rubryka „EWALUACJA/UWAGI” w planach np. „e”, „f”, „g”, była pomijana

i pozostawiana pusta. Przy czym inne modyfikacje, np. dla dzieci „l” i „m”, tworzone przez innych sporządzających, zawierały odpowiednie adnotacje, zazwyczaj dopisywane ręcznie, co potwierdzało ich faktyczną modyfikację. Podczas analizy planów i modyfikacji wielokrotnie brakowało podpisów rodziny zastępczej, głównie pod kolejnymi modyfikacjami. Np. u dzieci „e” i „f” w modyfikacji planu z 21 listopada 2024 r. brakowało podpisu rodziny zastępczej oraz asystenta rodziny (bądź informacji o przyczynach braku takich podpisów), widniał natomiast podpis pedagoga, występującego jako koordynator rodzinnej pieczy oraz podpis Dyrektora, jako Organizatora, mimo iż nie jest wymagana jego obecność przy tworzeniu ww. dokumentu. Nie można również jednoznacznie stwierdzić, czy dziecko było wysłuchiwane, a jego zdanie uwzględniane przy tworzeniu kolejnych modyfikacji planu pomocy dziecku. Powyższe było zatem **niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 2 i art. 77 ust. 1a oraz w zw. z art. 4 pkt 8 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1099-2010, 2210-2012)

3) Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w okresie zatrudnienia inicjowali działania pozwalające na nawiązanie i podtrzymanie kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Odbывało się to między innymi poprzez: pikniki integracyjne, wydarzenia promujące pieczę, spotkania okolicznościowe. Po ustaniu zatrudnienia koordynatorów zadanie realizowali pracownicy Organizatora. Kontynuowali oni pracę koordynatorów w zakresie nawiązywania wzajemnego kontaktu przez rodziny. Działania te obejmowały organizację wydarzeń dla rodzin, okolicznościowych spotkań oraz wspólnych zajęć pozwalających na wzajemne poznanie i budowanie relacji. Ponadto pracownicy Organizatora współorganizowali grupy wsparcia a także szkolenia, warsztaty i kursy, dzięki którym możliwe było nawiązanie kontaktu pomiędzy rodzinami. Powyższe było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 3 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 2213-2214, 2151-2170)

4) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej

W okresie kontroli, najpierw koordynatorzy, a później pracownicy Organizatora pomagali osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w dostępie do specjalistycznej pomocy dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Koordynatorzy współpracowali z XXX, XXX szkołami lub ułatwiali kontakt rodzinom i dzieciom z psychologiem zatrudnionym przez Centrum. Obecnie zadanie realizują pracownicy Organizatora, których działania są kontynuacją wsparcia świadczonego przez koordynatorów i pozwalają na dostęp do specjalistycznej pomocy. Dodatkowo realizacja projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie pilskim” rozszerzyła zakres wsparcia o takich specjalistów jak: neurolog, seksuolog, dietetyk, doradca zawodowy. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w kartach pracy pracowników, jak i dokumentacji osób usamodzielnianych i było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 4 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 2215-2217, 1099-2010)

5) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

W okresie objętym kontrolą koordynatorzy, a później pracownicy Organizatora przygotowywali pisemne zgłoszenia dziecka z uregulowaną sytuacją prawną, przekazując je do Organizatora. Pracownicy działali w oparciu o procedurę wypracowaną wspólnie z Wielkopolskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Pile.

Jak oświadczyła Dyrektor: „*procedura obejmuje następujące kroki: - weryfikację sytuacji dziecka (...); - powołanie zespołu ds. oceny sytuacji dziecka w związku ze zgłoszeniem dziecka z uregulowaną sytuacją prawną (...); - przygotowanie pełnej dokumentacji (...); - Przesłanie zgłoszenia (...)*”. Badane dokumenty potwierdziły, że działania Jednostki były **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 5 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2218-2227, 2063-2079)

6) Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy

Zgodnie w oświadczeniu Pani Dyrektor „relacja koordynatorów z (...) wychowankami opierała się na wzajemnej współpracy (...). Zarówno koordynatorzy jak i pracownicy Organizatora uczestniczyli w wyborze opiekuna usamodzielnienia, realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, wdrażanego przez wychowanka wspólnie z opiekunem oraz monitorowali realizację planu, a ponadto wspierali wychowanków w sytuacjach trudnych.

Pomimo tego, że koordynatorzy i pracownicy Organizatora uczestniczyli w procesie usamodzielnienia wychowanków, to IPU nie zawierały m.in. zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia i sposobu uzyskania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, co wynika z niżej opisanych, analizowanych IPU wychowanków: „n”, „o”, „p”, „q”. Brak pełnego wsparcia wychowanków w zakresie przygotowania IPU powoduje, że było to **niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 6 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2228-2229, 2260-2314)

7) Przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej

W 2023 r. Organizator zatrudniając koordynatorów nie wyegzekwował od nich obowiązku przedstawienia corocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Organizatorowi. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektor: „*koordynatorzy zatrudnieni w PCPR w Złotowie w roku 2023 nie przedstawili organizatorowi sprawozdania z efektów swojej pracy z uwagi na ustanie stosunku zatrudnienia z końcem 2023 r.*”. Po zmianie organizacji pracy Centrum pozyskiwało od pracowników prowadzących pracę z rodzinami i dziećmi sprawozdania. Biorąc pod uwagę aktualną strukturę zatrudnienia egzekwowanie sprawozdań od pracowników Organizatora było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 7 i art. 77 ust. 1a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2230-2259)

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze

Centrum udzielało wsparcia osobom usamodzielnianym na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz zapewniało pomoc prawną i psychologiczną.

Dodatkowe wsparcie specjalistyczne dla osób usamodzielnianych, Centrum zapewniało realizując projekt: „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie pilskim”. Wsparcie w ramach projektu obejmowało: spotkania z doradcą zawodowym, możliwość ukończenia kursu prawa jazdy oraz dostęp do specjalistów takich jak psychiatra, dietetyk, neurolog czy seksuolog. Po opuszczeniu pieczy, Centrum umożliwiało usamodzielnianym zamieszkanie w mieszkaniach treningowych na terenie powiatu.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Centrum w roku 2023 podpisano 12 IPU, a w roku 2024 było ich 14. Analiza dokumentacji wychowanków: „n”, „o”, „p” i „q” potwierdziła, że Centrum udzielało wsparcia w zakresie wskazanym w ww. ustawie. Z przedłożonych dokumentów wynikało dochowanie co najmniej rocznego terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia przed uzyskaniem pełnoletności, co było **zgodne z art. 145 ust. 2 ww. ustawy**.

Analiza dokumentacji ww. wychowanków, ujawniła, że IPU Organizator zatwierdzał z zachowaniem co najmniej miesięcznego terminu opracowania programu przed osiągnięciem pełnoletności, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**. Dokumenty nie zawierały zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposobu uzyskania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez wychowankę zatrudnienia, co było **niezgodne z art. 145 ust. 1 ww. ustawy**.

W jednym analizowanym przypadku, dokonano modyfikacji IPU. Modyfikacja zawierała informacje dotyczące pełnego zakresu zmian i odniesienie do pierwotnego IPU, co było **zgodne z art. 145 ust. 6 ww. ustawy**. Zmiany te, zostały także zatwierdzone przez Dyrektora PCPR, co było **zgodne z art. 145 ust. 6a ww. ustawy**.

Do analizowanych IPU dołączono dodatkowy dokument pod nazwą: „*Prawa i obowiązki osoby usamodzielnianej*”, który zawierał informację o wysokości wsparcia dla usamodzielnianego wychowanka. Dokument ten zawierał fragmenty ww. ustawy, ale nie odnosił się bezpośrednio do wsparcia udzielanego przez Centrum konkretnemu wychowankowi. Żaden z analizowanych IPU nie uwzględniał sposobu wypłaty pomocy na usamodzielnienie, co było **niezgodne z art. 149 ust. 2 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2260-2314)

Oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka

Organizator dokonywał oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny domu dziecka. Prawidłowość dokonywania ww. ocen zweryfikowano analizując dokumentację wybranych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, na potrzeby kontroli oznaczonych symbolami: „A”, „B”, „C”, „D”, „E”, „F” i „G”.

W okresie kontroli przeprowadzono: 43 oceny rodzin zastępczych i żadnej oceny rodzinnego domu dziecka w 2023 r. W 2024 r. przeprowadzono 52 oceny rodzin zastępczych oraz 1 ocenę rodzinnego domu dziecka.

Przeprowadzone przez Organizatora oceny były prowadzone na wystandaryzowanym arkuszu, a zapisy w większości punktów nie były opisowe – miały charakter ankiety zamkniętej. Oceny nie zawierały szczegółowych informacji w zakresie m.in. kompetencji wychowawczych, stabilność emocjonalnej i społecznej, a ocena metod pracy dokonywana była poprzez odpowiedź na pytanie zawierające zamkniętą kafeterię odpowiedzi i często nie zawierała uwag. Oceny zawierały ocenę predyspozycji, ale nie zawierały oceny jakości pracy przez rodzin, co było **niezgodne z art. 132 ww. ustawy**.

Na potrzeby kontroli Dyrektor przedłożyła zestawienie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, których dokonano oceny w okresie kontroli. Z zestawienia wynika, że Organizator nie zawsze dokonywał pierwszej oceny nie później niż przed upływem roku od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, co było **niezgodne z art. 134 ust. 1 ww. ustawy**. W kilku przypadkach kolejnej oceny, nie dokonywano po upływie roku od pierwszej oceny, a po niej oceny u rodzin zastępczych lub w rodzinnych domach dziecka były przeprowadzane w okresie dłuższym niż trzy lata, co było **niezgodne z art. 134 ust. 2 ww. ustawy**. W kwestionariuszu oceny znajdowały się adnotacje: „rodzina zastępcza uczestniczyła w ocenie osobiście”, „rodzina zastępcza, mimo zaproszenia nie uczestniczyła z ocenie”. Taki zapis sugeruje, że w ocenie może uczestniczyć również rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka. Rodzina zastępcza lub prowadzący RDD uczestniczący w ocenie zaprzecza celowi oceny, jakim jest weryfikacja predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej przez nią pracy (art. 132 ww. ustawy). Powyższe było zatem **niezgodne z art. 128 pkt 2 i art. 133 ww. ustawy**.

Ocenę rodziny lub rodzinnego domu dziecka podpisywał Dyrektor PCPR, Kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej, a ocena była konsultowana z pracownikiem Organizatora.

Pod oceną widniało miejsce na podpis rodziny – opatrzone zapisem „Zapoznałam/em się z treścią oceny”, ale nie było tam pouczenia, że rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka może odwołać się od oceny w ciągu 14 dni do Starosty, co było **niezgodne z art. 134 ust. 2a ww. ustawy**.

Kontrolą objęto także obowiązek realizacji art. 45a ustawy, czyli przedstawiania przez kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny zastępcze zawodowe, rodziny zastępcze niezawodowe i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka zaświadczeń o stanie zdrowia oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu.

Przedłożone przez Dyrektora dokumenty kandydatów, rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka potwierdzają, że Centrum weryfikowało ww. obowiązek wynikający z art. 45a, jednak weryfikacji tej dokonywało niekiedy po upływie wskazanego 2-letniego terminu, co było **niezgodne z art. 45a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 2315-2366, 254-260)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu w Księżce Kontroli pod numerem 1/2024.

W związku z nieprawidłowościami wydano zalecenia pokontrolne.

IV. Uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję:

1. dostosować treść formularza dot. oceny sytuacji dziecka do obowiązujących przepisów, w szczególności w zakresie nazwy oceny,
2. posługiwać się pieczętkami zgodnymi z ustawowymi zapisami,
3. opinię, dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, przekazywać do sądu niezwłocznie po dokonaniu oceny sytuacji dziecka.

V. Zalecenia pokontrolne.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości i dwóch uchybień w realizacji zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, zalecam:

1. **spowodować wyodrębnienie przez organ właściwy w treści Regulaminu Organizacyjnego Jednostki Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 2 ww. ustawy,**
2. **každorazowo przygotowywać projekt 3-letniego „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” i przekazywać go do właściwego organu Powiatu w celu jego przyjęcia, w takim czasie, aby nie było okresu, w którym Program nie obowiązuje, uwzględniając limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, tj. zgodnie z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy,**
3. **dokonywać weryfikacji wszystkich pracowników, osób świadczących usługi oraz osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka, w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, przed rozpoczęciem zatrudnienia i dopuszczeniem do pracy z dziećmi, zgodnie z art. 7b ww. ustawy,**
4. **przestrzegać limitu liczby dzieci w rodzinie zastępczej, zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy oraz w razie konieczności przyjmować większą liczbę dzieci, zgodnie z art. 53 ust. 2 ww. ustawy,**
5. **opracowywać diagnozy psychofizyczne dziecka uwzględniając wszystkie wymagania oraz przekazywać je rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy w zw. z § 14 ww. rozporządzenia,**

6. **przedstawiać w trakcie kontroli, na żądanie zespołu inspektorów, rzetelne dokumenty**, zgodnie z art. 197a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,
7. **właściwie kierować dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych**, zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia,
8. **przestrzegać prawa dziecka do wychowania w rodzinie**, zgodnie z art. 4 pkt 1 i 4 ww. ustawy i art. 112 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
9. **przeprowadzać kwalifikację kandydatów na rodziny zastępcze**, zgodnie z art. 43 ust. 1 ww. ustawy, **kierować kandydatów na rodziny zastępcze na szkolenie na podstawie skierowania po złożeniu przez kandydata wniosku**, zgodnie z art. 43 ust. 7 ww. ustawy, oraz **wydawać zaświadczenia kwalifikacyjne kandydatom**, zgodnie z art. 45 ust. 1 ww. ustawy oraz zgodnie ze wzorem z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2052),
10. **dokonywać oceny sytuacji dziecka:**
 - a) **we wszystkich celach**, zgodnie z art. 129 ww. ustawy,
 - b) **przy udziale wszystkich osób zobowiązanych do uczestniczenia w ocenie lub dokumentować brak przyczyny udziału w ocenie**, zgodnie z art. 130 ust. 1 ww. ustawy,
11. **właściwie wspierać dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego z terenu powiatu złotowskiego w sporządzeniu planu pomocy dziecku oraz przy dokonywaniu okresowych ocen sytuacji dziecka**, zgodnie z art. 139 ww. ustawy.
12. **realizować zadania pedagoga przez uprawnionych pracowników w celu pełnego realizowania przez Organizatora zadań**, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 i 13 ww. ustawy,
13. **w sposób właściwy przedstawiać staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy Organizatora**, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy,
14. **egzekwować przygotowywanie planów pomocy dziecku i ich modyfikacji:**
 - a) **we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, dokumentując przyczynę brak podpisu pod formularzem**, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 77 ust. 1 i 1a ww. ustawy,
 - b) **wysłuchując zdania dziecka i dokumentując ten fakt**, zgodnie z art. 4 pkt 8 ww. ustawy,

15. **wyznaczyć koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej rodzinom, które złożyły wnioski, zgodnie z art. 77 ust. 1 ww. ustawy, oraz zwiększyć zatrudnienie na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub specjalisty pracy z rodziną w taki sposób, aby liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej lub specjalistów pracy z rodziną, odpowiadała faktycznym potrzebom rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz dzieciom w nich przebywającym i nie była łączona z innymi zadaniami, zgodnie z art. 77 ust. 1 i 1a ww. ustawy, udzielać pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 1 w zw. z art. 77 ust. 1 i 1a ww. ustawy, udzielać wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 77 ust. 1 i 1a ww. ustawy,**
16. **opracowywać indywidualny program usamodzielnienia, zgodnie z art. 145 ust. 1 ww. ustawy oraz uwzględniać w indywidualnym programie usamodzielnienia ustalenia co do sposobu wypłaty pomocy na usamodzielnienie, zgodnie z art. 149 ust. 2 ww. ustawy,**
17. **dokonywać oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 132, art. 134 ust. 1 i 2, art. 128 pkt 2, art. 133 oraz art. 134 ust. 2a ww. ustawy,**
18. **egzekwować obowiązek przedstawiania zaświadczenia o stanie zdrowia oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie art. 45a ww. ustawy.**

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 zł do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 31 stron.

Grzegorz Przymus
Starszy specjalista

Jarosław Szymański
Inspektor wojewódzki

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/

Ze względu na zawartość danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli, poprzez wstawienie iksów. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

Dokument sporządził:
Grzegorz Przymus
Starszy specjalista
6 maja 2025 r.